

بخش اول: منابع و مصارف

۱- مدیریت کارآمد بر منابع و مصارف، افزایش منابع و پیگیری وصول مطالبات در جهت حمایت از برنامه‌های اقتصادی دولت با اتکا بر منابع داخلی، جزء مهمترین اهداف بانک در سال ۱۳۹۷ است و برنامه‌های عملیاتی و غیرعملیاتی بر این اساس سازماندهی می‌شود.

۲- منابع بانک عبارت است از مانده سپرده‌های ریالی شامل سپرده قرض الحسنه (پس‌انداز و جاری غیردولتی)، سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار و سایر سپرده‌ها.

۳- مصارف بانک عبارت است از خالص تسهیلات ریالی پرداختی در قالب عقود اسلامی از جمله فروش اقساطی، مشارکت مدنی (پس از کسر حساب مشترک مشارکت مدنی)، مضاربه (پس از کسر وجوه دریافتی)، قرض الحسنه، جعاله، سلف، خرید دین، اجاره به شرط تملیک، مباحه، استصناع و نیز مانده بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانتنامه‌های ریالی پرداخت شده، مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول.

تبصره: تسهیلات پرداختی از محل منابع صندوق توسعه ملی جزء مصارف مدیریت شعب منطقه/شعبه ممتاز مستقل محسوب نمی‌گردد. با توجه به استمرار همکاری و تعدد قراردادهای بین بانک با صندوق توسعه ملی و شرکت مادر تخصصی حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی ثبت دقیق اطلاعات قراردادهای تسهیلات پرداختی از محل منابع صندوق مذکور در سیستم اعتبارات شعب و اطمینان از عدم وجود مغایرت در اطلاعات قراردادهای ثبت شده قبلی مورد تاکید است.

۴- شاخص مصارف به منابع معمولاً برای کنترل و پوشش ریسک نقدینگی در بانک استفاده می‌شود و برای کنترل ریسک مزبور و استفاده کارآمد از منابع، توجه به شاخص مذکور از اهمیت زیادی برخوردار است و به شرح ذیل محاسبه می‌شود.

$$100 * \frac{\text{مصارف ریالی}}{\text{منابع ریالی}} = \text{شاخص مصارف به منابع}$$

۵- شاخص فراتر از حد متعارف و استاندارد بیانگر این است که در اعطای تسهیلات از منابع سایر واحدها استفاده شده است. این امر موجب محدودیت عملکرد سایر واحدها یا اضافه برداشت از حساب بانک مرکزی ج.ا.ا. و در نهایت کاهش سودآوری و محدودیت گسترش خدمات در آتیه می‌شود. از این رو مدیریت و سیاست‌گذاری شاخص مصارف به منابع از الزامات اساسی است و مدیریت شعب منطقه/شعبه ممتاز مستقل بایستی اعطای تسهیلات را صرفاً از محل منابع داخلی خود انجام دهد.

۶- روش محاسبه حد مجاز اعطای تسهیلات (تسهیلات براساس خط مشی):

الف) محاسبه میزان افزایش در منابع ریالی: حاصل تفریق میانگین روزانه کل سپرده‌های ریالی در ماه مورد نظر از مانده کل سپرده‌های ریالی در اسفند ماه سال ۹۶.

ب) محاسبه میزان افزایش در مصارف ریالی: حاصل تفریق مانده تسهیلات ریالی در ماه مورد نظر از مانده تسهیلات ریالی در تاریخ ۹۶/۱۲/۲۸.

ج) نحوه محاسبه درصد شاخص مصارف به منابع: وفق فرمول مندرج در بند ۴ (مصارف ریالی در ماه مورد نظر تقسیم بر منابع ریالی در ماه مورد نظر)

د) میزان قابل استفاده از افزایش در منابع: حاصل ضرب میزان افزایش در منابع منطقه در درصد استفاده از افزایش در منابع

ه) تسهیلات براساس خط‌مشی: حاصل جمع میزان قابل استفاده از افزایش در منابع با مانده تسهیلات ریالی در ۹۶/۱۲/۲۸

۷- به منظور افزایش تعداد مشتریان اعتباری و کاهش ریسک تمرکز اعتباری، مدیریت شعب مناطق / شعب ممتاز مستقل می‌بایست ترکیب افزایش در مانده تسهیلات ریالی خود را به نحوی مدیریت نمایند که نسبت‌های مندرج در جدول شماره ۱ به طور دقیق رعایت گردد:

جدول شماره (۱): ترکیب افزایش در مانده تسهیلات

نوع تسهیلات	سهم درصد
خرد *	حداکثر ۲۰ (۱۵+۵) درصد
متوسط **	حداقل ۴۰ درصد
کلان ***	حداکثر ۴۰ درصد
جمع	۱۰۰ درصد

* تسهیلات خرد شامل: تسهیلات اعطایی (تعمیر مسکن، خرید لوازم خانگی و خودرو) تا سقف ۵۰۰ میلیون ریال که بایستی ترجیحاً در قالب کارت اعتباری با رعایت اطلاعیه‌های مختوم به شماره ۴۱۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۴ پرداخت گردد.

نکته ۱: در راستای حمایت از تولید و خرید کالاهای ایرانی علاوه بر ۱۵ درصد سهم تسهیلات خرد ۵ درصد صرفاً برای حمایت از خرید کالای ایرانی و تقویت تقاضا در این بخش در چهارچوب بخشنامه‌های مربوطه قابل تخصیص می‌باشد.

نکته ۲: استفاده از تسهیلات موضوع این بند منوط به رعایت بخشنامه ۲/۹۷/۱۹۶۵ مورخ ۹۷/۲/۱۳ در قالب طرح‌های باران، قلب سفید، سرافرازان و بهین کارت سپه خواهد بود.

** تسهیلات متوسط شامل: کلیه تسهیلاتی که در حدود اختیارات شعب می‌باشد (به استثنای تسهیلات خرد)

*** تسهیلات کلان شامل: کلیه تسهیلاتی که بیش از حدود اختیارات شعب بوده و براساس مصوبات صادره توسط ارکان اعتباری مدیریت شعب منطقه / شعبه ممتاز مستقل، کمیسیون عالی اعتبارات و هیات محترم مدیره پرداخت می‌گردد.

روش محاسبه افزایش در مانده تسهیلات (خرد):

الف) افزایش در تسهیلات: حاصل تفریق مانده تسهیلات ریالی در ماه مورد نظر نسبت به مانده تسهیلات ریالی در مقطع ۹۶/۱۲/۲۸

ب) حد مجاز تسهیلات خرد قابل پرداخت: ۱۵ درصد افزایش در تسهیلات (مصارف)

ج) میزان استفاده از تسهیلات خرد: مجموع تسهیلات اعطایی خرد در پایان ماه مورد نظر نسبت به مانده تسهیلات ریالی در مقطع ۹۶/۱۲/۲۹

د) میزان انحراف از خط‌مشی تسهیلات خرد: کسر میزان محاسبه شده در بند ج از میزان محاسبه شده در بند ب.

۸- کلیه ارکان اعتباری موظف به نظارت بر شاخص مصارف به منابع می‌باشند و اداره کل تسهیلات گزارش ماهانه از

وضعیت مناطق به کمیسیون عالی اعتبارات ارائه خواهد کرد. همچنین مدیریت شعب مناطق / شعب ممتاز مستقل موظفند

دلایل مکتوب خود را در پایان هر ماه (حداکثر هفتمین روز ماه بعد) بابت انحراف منفی از شاخص، به اداره کل یاد شده

برای گزارش به هیات محترم مدیره ارائه نمایند.

بخش دوم: تخصیص منابع

- ۹- استراتژی بانک در تخصیص منابع عبارت است از اولویت در تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی (بخش کشاورزی و صنعت و معدن)، بنگاه‌های کوچک و متوسط (تامین مالی طرح‌ها و پروژه‌های نیمه تمام با پیشرفت فیزیکی بیش از ۶۰ درصد و ...)، تکمیل طرح‌های نیمه تمام (کارآفرینی، دانش بنیان، صادرات و سرمایه‌گذاری در نوآوری‌ها)، توسعه واحدهای موجود، احداث واحدهای جدید و موارد تکلیفی ابلاغی.
- تبصره: تامین مالی واحدهایی که به طور نسبی از درصد اشتغال و سهم آورده متقاضی بیشتری برخوردار باشد (مشروط به تمرکز مراودات متقاضی در بانک)، در چارچوب سیاست‌ها و برنامه‌های ابلاغی دولت محترم با در نظر گرفتن وضعیت منابع موجود و توان پرداخت تسهیلات بانک از محل وصولی‌ها و یا جذب منابع جدید در شرایط یکسان دارای اولویت می‌باشد.
- ۱۰- با توجه به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، سهم بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی و تکمیلی از افزایش در مانده تسهیلات سال ۹۶ حداقل ۱۱/۶ درصد تعیین می‌گردد.
- ۱۱- نظر به اهمیت صادرات غیرنفتی در حصول اهداف برنامه‌های توسعه اقتصادی و در راستای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی کشور و نقش منحصر به فرد آن در افزایش درآمدهای ارزی و افزایش اشتغال، اعطای تسهیلات در بخش صادرات وفق ضوابط و مقررات جاری در راستای حمایت از صادرکنندگان نمونه و تقویت بخش صادرات کالاهای غیرنفتی مورد تاکید است.
- ۱۲- با توجه به محدودیت منابع و بهای تمام شده آن، اعطای تسهیلات به مشتریانی که دارای مراودات مطلوب با بانک بوده و علاوه بر تسهیلات از خدمات اعتباری و سایر محصولات و خدمات بانک استفاده می‌کنند، در اولویت می‌باشند، از این رو مشتریان قدیمی تا ده برابر میانگین شش ماهه حساب قرض الحسنه جاری و مشتریان جدید تا هفت برابر میانگین مزبور می‌توانند از تسهیلات ریالی در قالب عقود اسلامی بهره‌مند شوند و تمدید تسهیلات آنها منوط به حفظ میانگین حساب‌های ارزان قیمت خواهد بود. چنانچه مشتریان دارای سپرده کوتاه مدت با نرخ سود حداکثر ۱۰٪ سایر سپرده‌ها نزد بانک باشند، با ضریب ۵۰٪ نسبت به قرض الحسنه جاری می‌توانند از تسهیلات ریالی استفاده نمایند.
- *مشتریان قدیمی مشتریانی هستند که حداقل دارای سه سال سابقه مراوده اعتباری بوده و فاقد سابقه بد حسابی (به استثنای حساب ذخیره ارزی) می‌باشند.
- ۱۳- با توجه به اجرایی شدن عقد سلف، رعایت مفاد بخشنامه‌های ابلاغی به صورت حداکثر ۶۰ درصد قیمت عمده فروشی بازار با توجه به ماهیت عقد سلف الزامی است. تسهیلات سلف به مشتریانی اعطا می‌شود که دارای حداقل دو سال مراوده اعتباری و بدون هیچگونه سابقه بد حسابی (به استثنای حساب ذخیره ارزی) در ایفای به موقع تعهدات باشند.